

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Θεματικές Περιοχές: Πολιτιστική Κληρονομιά / Ταυτότητα

Τίτλος Ενότητας: Η μυστική σκηνή

Βαθμίδα: 2 / Τάξη: Γ' - Ε'

Διάρκεια: 2 X 80 λεπτά

ΣΚΕΠΤΙΚΟ	ΣΤΟΧΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ
<p>ΓΙΑΤΙ (Αναφέρεται στον Δείκτη Επιτυχίας 1) Θεματικές Περιοχές: Πολιτιστική Κληρονομιά / Ταυτότητα Για ποιο λόγο αναπτύσσονται οι συγκεκριμένες δραστηριότητες και ποιες πηγές χρησιμοποιούνται για παραγωγή ιδεών;</p> <p>Οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να διερευνήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τέχνης του Κύπριου εικαστικού Ανδρέα Χαραλαμπίδη και να δημιουργήσουν συνθέσεις που να απορρέουν μέσα από παραμύθια, μύθους, ταινίες αξιοποιώντας αποχρώσεις του αγαπημένου τους χρώματος, αλλά και του λευκού.</p> <p>Πηγές Ταινία: Ταινίες αφιερωμένες σε Κύπριους Εικαστικούς Καλλιτέχνες – Ανδρέας Χαραλαμπίδης</p>	<p>1.1.1. Να παράγουν με ευχέρεια ιδέες, συνδέοντάς τις με ταινίες, μύθους, παραμύθια που επιλέγουν.</p> <p>1.8.1. Να εκφράζουν στοιχεία που αφορούν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τέχνης του Κύπριου εικαστικού Ανδρέα Χαραλαμπίδη (π.χ. αποχρώσεις του λευκού, απεικόνιση μύθων).</p>
<p>ΤΙ; (Αναφέρεται στον Δείκτη Επιτυχίας 2) Σε ποιο εικαστικό λεξιλόγιο δίνεται έμφαση; - Απόχρωση - Σχέδιο, σκίτσο</p>	<p>2.1.1. Να εντοπίζουν και να αξιοποιούν το αγαπημένο χρώμα και αποχρώσεις του για να δημιουργούν έργα σε σχέση με μύθους, παραμύθια και ιστορίες που επιλέγουν.</p>
<p>ΠΩΣ; (Αναφέρεται στους Δείκτες Επιτυχίας 3, 4, 5) Ποιες πρακτικές υιοθετούνται που να εξυπηρετούν τη συγκεκριμένη ομάδα παιδιών; Ενεργοποίηση της φαντασίας μέσα από τη θέαση και χρήση οπτικών ερεθισμάτων (π.χ. ταινίας, έργων τέχνης), πειραματισμοί, ανάμιξη χρωμάτων για τη δημιουργία αποχρώσεων.</p>	<p>3.2.1. Να αξιοποιούν την ανάμιξη χρωμάτων για την παραγωγή έργων ζωγραφικής με θέμα σκηνές από μύθους, παραμύθια και ιστορίες που επιλέγουν.</p> <p>4.1.1. Να εκφράζουν και να αιτιολογούν απόψεις για τα δικά τους έργα και τα έργα των συμμαθητών/τριών τους μέσα σε δημοκρατικό κλίμα, σε σχέση με τον εντοπισμό μορφολογικών στοιχείων και</p>

την περιγραφή της πορείας δημιουργίας ενός έργου.

Μέσα – Υλικά

Εικαστικό ημερολόγιο, τέμπερες, παλέτες, χαρτί λευκό woodfree μεγέθους Α3, πινέλα ζωγραφικής, μολύβια

ΜΑΘΗΜΑ 1

Αφόρμηση

Ο/Η εκπαιδευτικός ζωγραφίζει στον πίνακα ένα γρήγορο σχέδιο/σκίτσο που παρουσιάζει μία σκηνή από ένα πολύ γνωστό παραμύθι ή έναν μύθο, μια ταινία (π.χ. η μάγισσα δίνει το μήλο στη Χιονάτη) και ζητά από τα παιδιά να μαντέψουν ποια σκηνή, είναι. Καταγράφονται στον πίνακα οι λέξεις «σχέδιο» και «σκίτσο» και επεξηγούνται.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Δημιουργία σκηνών από μύθους, παραμύθια, ταινίες, ιστορίες

Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να επιλέξουν μια σκηνή από έναν μύθο, ιστορία, παραμύθι κτλ. και να την σχεδιάσουν πολύ γρήγορα στο εικαστικό τους ημερολόγιο. Τονίζεται ότι η σκηνή είναι «μυστική» και ότι δεν πρέπει να πουν σε κανέναν/καμιά τι σχεδίασαν. Ο/Η εκπαιδευτικός δείχνει ένα από τα σχέδια των παιδιών και καλεί τα υπόλοιπα παιδιά να μαντέψουν τη σκηνή, χωρίς να δίνεται απάντηση από τον/τη δημιουργό.

Σημείωση: Η σκηνή που θα σχεδιάσει το κάθε παιδί, θα παραμείνει μυστική μέχρι το τέλος της ενότητας.

Μετάβαση: Ο/Η εκπαιδευτικός, ανακοινώνει στα παιδιά ότι υπάρχει ένας Κύπριος καλλιτέχνης που ζει στην Πάφο και του αρέσει να ζωγραφίζει σκηνές από την ελληνική μυθολογία. Ανακοινώνει επίσης ότι θα παρακολουθήσουν μια σύντομη ταινία με τον καλλιτέχνη.

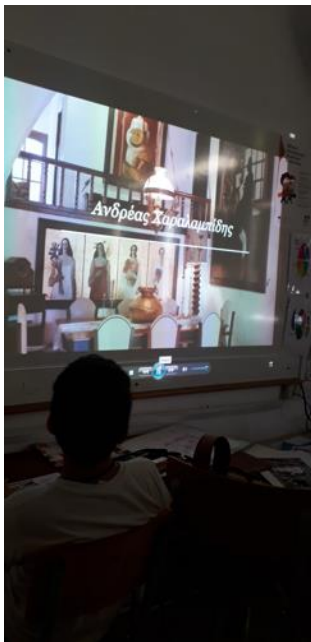
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Θέαση ταινίας για τον εικαστικό καλλιτέχνη Ανδρέα Χαραλαμπίδη

Πριν από τη θέαση της ταινίας, τίθενται στα παιδιά τα πιο κάτω ερωτήματα και τα παιδιά δίνουν τις απαντήσεις τους με βάση τις εμπειρίες τους:

Ερωτήματα πριν από τη θέαση:

- Από πού εμπνέονται οι εικαστικοί καλλιτέχνες για να δημιουργήσουν τα έργα τους;
- Ποιο ρόλο παίζουν τα χρώματα για έναν/μία καλλιτέχνη;
- Είναι χρώμα το λευκό/άσπρο;

Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός, χωρίς να απαντήσει στο δεύτερο ερώτημα, προβάλλει την ταινία στα παιδιά και τα καλεί να απαντήσουν στα ερωτήματα του φύλλου εργασίας «Ώρα για ταινία» (βλ. Παράρτημα), είτε με λέξεις, είτε με σχέδιο.

Μετά από τη θέαση της ταινίας, ακολουθεί συζήτηση σε σχέση με τα ερωτήματα που είχαν τεθεί. Παρουσιάζονται στα παιδιά έργα του Ανδρέα Χαραλαμπίδη, στα οποία καλούνται να εντοπίσουν μορφολογικά στοιχεία που αναφέρει ο καλλιτέχνης στην ταινία.

Το μυθικό μου ταξίδι 11, λάδι σε λινό, 90X160 εκ.

Το μυθικό μου ταξίδι 21, λάδι σε λινό, 120X140 εκ.

Συνοπτικός πίνακας με τα ερωτήματα πριν, κατά και μετά τη θέαση της ταινίας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		
ΠΡΙΝ	ΚΑΤΑ	ΜΕΤΑ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Από πού παίρνουν έμπνευση οι εικαστικοί καλλιτέχνες για να δημιουργήσουν τα έργα τους; 2. Ποιο ρόλο παίζουν τα χρώματα για έναν/μια καλλιτέχνη; 3. Είναι χρώμα το λευκό/άσπρο; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σε ποιον εικαστικό καλλιτέχνη αναφέρεται η ταινία; 2. Ποιο είναι το αγαπημένο χρώμα του καλλιτέχνη Ανδρέα Χαραλαμπίδη και πώς το χρησιμοποιεί στα έργα του; 3. Τι ζωγράφισε για πρώτη φορά όταν ήταν παιδί; Όταν μεγάλωσε τι ζωγράφιζε; 4. Ποιο μήνυμα στέλνει στα παιδιά; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ποιο είναι το δικό σου αγαπημένο χρώμα; Γιατί το χρησιμοποιείς όταν ζωγραφίζεις; 2. Τι σου αρέσει να ζωγραφίζεις;

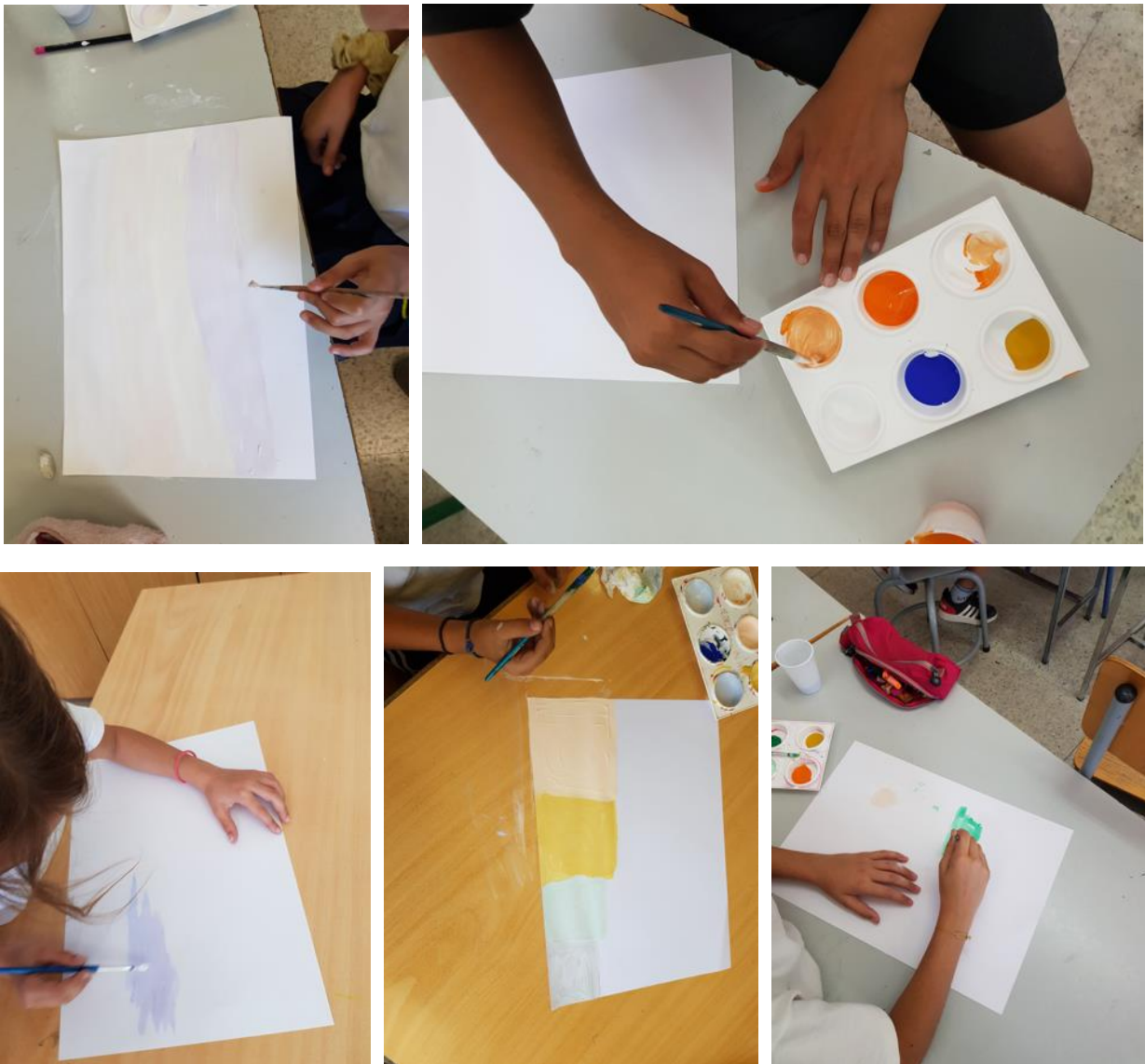
Πίνακας 1

Μετάβαση: Ο/Η εκπαιδευτικός λέει στα παιδιά ότι, αφού ο καλλιτέχνης μας παροτρύνει να ασχολούμαστε με την τέχνη, θα δοκιμάσουμε να ζωγραφίσουμε. Τι λέτε να δημιουργήσουμε

διάφορες αποχρώσεις του αγαπημένου μας χρώματος; Παροτρύνει επίσης τα παιδιά να δημιουργήσουν και αποχρώσεις του λευκού, όπως ο Ανδρέας Χαραλαμπίδης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Πειραματισμοί για τη δημιουργία αποχρώσεων του λευκού ή του αγαπημένου τους χρώματος

Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους χαρτί, λευκό woodfree μεγέθους Α3, παλέτες, τέμπρες και πινέλα. Καλούνται να δημιουργήσουν διάφορες αποχρώσεις του λευκού/αγαπημένου τους χρώματος βάζοντας πολύ μικρές ποσότητες άλλων χρωμάτων μέσα στο λευκό/αγαπημένο τους χρώμα. Καλύπτουν με τις αποχρώσεις που δημιουργούν όλη την επιφάνεια του χαρτιού που έχουν μπροστά τους, χρησιμοποιώντας πινέλο ή/και άλλα υλικά (π.χ. κύλινδρο χαρακτηριστικής).

Σημείωση: Χωρίς να το γνωρίζουν, τα παιδιά έχουν δημιουργήσει το φόντο πάνω στο οποίο, στο επόμενο μάθημα, θα ζωγραφίσουν τη σκηνή που είχαν σχεδιάσει στο εικαστικό τους ημερολόγιο,

χρησιμοποιώντας και πάλι αποχρώσεις του λευκού/αγαπημένου τους χρώματος. Εναλλακτικά τα παιδιά μπορούν να δημιουργήσουν καινούρια φόντα σε καινούριο φύλλο χαρτιού.

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Μερικά παιδιά παρουσιάζουν τα έργα τους και εκφράζουν απόψεις και συναισθήματα σχετικά με τις αποχρώσεις που δημιούργησαν, όπως και με το ερώτημα αν το λευκό μπορεί να θεωρηθεί ως χρώμα και να χρησιμοποιηθεί για να δημιουργήσουμε ένα έργο.

ΜΑΘΗΜΑ 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Επαναφορά των κυριότερων σημείων του προηγούμενου μαθήματος

Ο/Η εκπαιδευτικός, μέσα από ερωτήματα, βοηθά τα παιδιά να ανακαλέσουν τα κυριότερα σημεία του προηγούμενου μαθήματος.

Ενδεικτικά ερωτήματα:

- Σε ποιον εικαστικό καλλιτέχνη ήταν αφιερωμένη η ταινία που είδαμε στο προηγούμενο μάθημα;
- Τι σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση από την ταινία;
- Ποιο ρόλο παίζουν τα χρώματα στα έργα των καλλιτεχνών;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Εικαστική δημιουργία / Συνέχιση και ολοκλήρωση των έργων

Τα παιδιά συνεχίζουν και ολοκληρώνουν τα έργα τους, λαμβάνοντας υπόψη όσα έχουν μάθει (π.χ. δημιουργία αποχρώσεων).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Κλείσιμο / Αναστοχασμός

Κάποια παιδιά δείχνουν τα έργα τους και τα υπόλοιπα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν από ποιο παραμύθι/ιστορία/μύθο είναι η κάθε σκηνή. Εκφράζουν επίσης απόψεις για τον τρόπο που χρησιμοποίησε το χρώμα το κάθε παιδί. Τα παιδιά/καλλιτέχνες εξηγούν τις επιλογές τους.

Σχολείο: Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού ΙΓ' (ΚΒ)

Σχεδιασμός Μαθήματος: Κύπρος Πισιαλής, Σύμβουλος Τέχνης

Εφαρμογή Μαθήματος: Κύπρος Πισιαλής, Σύμβουλος Τέχνης / Χριστιάνα Γρηγορίου / Εκπ/κός

Εποπτεία: Τερέζα Λαμπριανού, Επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης

Σχολική Χρονιά: 2021-2022

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΩΡΑ

ΓΙΑ

ΤΑΙΝΙΑ

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΙ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΙ ΤΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΝΑ ΣΩΓΡΑΦΙΖΕΙ;

ΠΟΙΟ ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΕΛΝΕΙ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ;

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ;

ΟΤΑΝ ΣΩΓΡΑΦΙΣΕ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ, ΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ; ΤΙ ΤΟΥ ΕΙΠΕ Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

Πηγές για τον/την εκπαιδευτικό

Ιστοσελίδες, άρθρα, εικόνες

Άρθρο: Ανδρέας Χαραλαμπίδης: 60 χρόνια δημιουργίας - Το μυθικό μου ταξίδι

<https://simerini.sigmalive.com/article/2021/11/24/andreas-kharalampides-60-khronia-demiourgias-to-muthiko-mou-taxidi/>

Βίντεο

- Ψηφιακός Ηρόδοτος: «Ανδρέας Χαραλαμπίδης»

<https://www.digital-herodotus.eu/archive/video/items/3175/andreas-kharalampides/>

- 3 Παφίτες Ζωγράφοι – Ζιστορίες: Ανδρέας Χαραλαμπίδης - Ανδρέας Μακαρίου -Γιώργος Κοτσώνης

<https://www.youtube.com/watch?v=Tz8I-XOhApg>

Πηγές για τα παιδιά

Ταινίες:

- Ταινίες αφιερωμένες σε Κύπριους εικαστικούς καλλιτέχνες (1930 - σήμερα) - Ανδρέας Χαραλαμπίδης

<https://www.youtube.com/watch?v=3IONnuqU1s0>